

Reactienota Visiedocument FUMO 2024-2028

Inleiding

Op 18 juli jl. heeft het dagelijks bestuur van de FUMO het visiedocument FUMO 2024-2028 voor zienswijze voorgelegd aan de deelnemers van de FUMO. Op 25 oktober jl. verliep de termijn voor het indienen van een zienswijze op dit visiedocument. In deze nota reageert het dagelijks bestuur op de punten die naar voren zijn gebracht in de zienswijzen.

14 deelnemers maken gebruik van de mogelijkheid om zienswijzen in te brengen naar aanleiding van het visiedocument FUMO 2024 - 2028.

Deze reactienota start met een algemene reactie op de onderwerpen die in meerdere zienswijzen aangehaald zijn. Daarna worden de zienswijzen per deelnemer behandeld. De zienswijzen zijn cursief weergegeven, direct gevolgd door een reactie.

Hieronder is de inhoudsopgave opgenomen, waarmee direct doorgelinkt kan worden naar de zienswijze van de betreffende deelnemer.

Inhoud

Algemene reactie zienswijzen	3
Zienswijzen	5
Achtkarspelen	5
De Fryske Marren	7
Heerenveen	9
Leeuwarden	10
Noardeast-Fryslân	11
Ooststellingwerf	13
Opsterland	15
Provinsje Fryslân	15
Smallingerland	16
Súdwest-Fryslân	17
Tytsjerksteradiel	19
Waadhoeke	19
Weststellingwerf	22
Wetterskip Fryslân	22
Geen zienswijzen	23

Algemene reactie zienswijzen

Artikel 28 GR FUMO

Meerdere zienswijzen geven aan dat artikel 28 van de GR FUMO onterecht wordt aangehaald. Dat klopt. Het benoemen van artikel 28 GR FUMO in de aanbestedingsbrief was een fout en is inderdaad niet van toepassing bij deze zienswijzeprocedure. Het stuk zal daarmee ook niet als zodanig behandeld worden.

Basis op orde

In meerdere zienswijzen lezen wij terug dat het van belang wordt gevonden dat de FUMO de basis op orde heeft. Vanuit het Interbestuurlijk Programma versterking van het VTH-stelsel (IBP VTH), pijler 1 robuustheid zijn er eisen gesteld aan de uitvoering van onze taken. De versterking van het VTH-stelsel richt zich op het op orde krijgen van de basistaken van Omgevingsdiensten. Vanuit het algemeen bestuur van de FUMO is er een klankbordgroep ingesteld die toeziet op de uitwerking en naleving van de robuustheidscriteria. Pijler 3 houdt zich bezig met de basis op orde ten aanzien van ICT. De FUMO geeft hier vorm en inhoud aan door het verder uitwerken van de Informatievisie FUMO. De Informatievisie is behandeld tijdens de vergadering van het algemeen bestuur op 11 april 2024.

Basis- en plustaken en maatschappelijke thema's

Ten aanzien van de maatschappelijke milieuthema's lezen wij in meerdere zienswijzen de mening dat het gaat om plustaken en dat het daarmee niet geldend is voor alle deelnemers.

De uitbreiding van formatie voor maatschappelijke opgaven geldt ook voor de basistaken die wij uitvoeren. De basistaken veranderen door maatschappelijke ontwikkelingen. Om als Omgevingsdienst een goede uitvoering te kunnen blijven geven aan basistaken is het nodig om inhoudelijk mee te kunnen komen met deze ontwikkelingen waar ook het bedrijfsleven mee bezig is. De maatschappelijke thema's zijn ook onderdeel van het IBP VTH, onder andere binnen pijler 1, robuustheid. Het doel hiervan is om het VTH-stelsel in brede zin te versterken. Tevens ontvangen wij geregeld signalen vanuit het bedrijfsleven dat zij het als noodzakelijk zien dat de FUMO meegroeit in deze maatschappelijke ontwikkelingen.

Oproep Vereniging van Friese Gemeenten (VFG)

In meerdere zienswijzen wordt een oproep van de VFG aangehaald met het verzoek aan de FUMO om hier actie op te ondernemen.

Wij hebben de brief van de VFG ontvangen en hierop gereageerd dat wij bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's gaan presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het AB van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken.

Aanbod- of vraaggestuurd werken

In het visiedocument staat vermeld dat de FUMO op de toekomstige behoefte van deelnemers wil anticiperen door aanbodgestuurd te werken, wat zal resulteren in meer adviesvragen. In meerdere zienswijzen lezen wij het verzoek om aanbodgestuurd te veranderen naar vraaggestuurd.

De uitvoering van onze primaire taken doen wij op basis van de Uitvoering en Handhaving (U&H) strategie, deze U&H strategie wordt opgesteld door onze deelnemers. We werken nu vraaggestuurd en dat zullen we ook blijven doen. Vanuit onze visie zien wij graag een combinatie van vraag- en aanbodgestuurd werken. De zin in het visiedocument “We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbodgestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen” zal aangescherpt worden door ook vraaggestuurd werken toe te voegen.

Zienswijzen

Achtkarspelen

1. Basis op orde

De ontwikkelingen die in onderhavig visiedocument worden beschreven, worden door ons natuurlijk herkend. Het is begrijpelijk dat de FUMO zich op diverse gebieden wenst door te ontwikkelen. Dat gezegd hebbende, vinden wij het belangrijk dat de FUMO eerst de basis op orde heeft. Wanneer basisvoorwaarden zoals ICT, de koppeling met gemeenten en dergelijke nog niet goed op orde zijn, dan zien wij liever dat hier eerst de aandacht naar uitgaat. De randvoorwaarden voor goede dienstverlening lijken nog niet op alle punten goed genoeg.

Vanuit het Interbestuurlijk Programma versterking van het VTH-stelsel (IBP VTH), pijler 1 robuustheid zijn er eisen gesteld aan de uitvoering van onze taken. De versterking van het VTH-stelsel richt zich ook op het op orde krijgen van basistaken. Wij zijn inmiddels gestart met de uitvoering van deze pijler en het voldoen aan de robuustheidscriteria die gesteld zijn. Hiervoor is ook een klankbordgroep ingesteld met onze deelnemers. Pijler 3 van het IBP VTH richt zich op het beter op orde krijgen van ICT, dit werken we verder uit aan de hand van de Informatievisie.

Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

2. Maatschappelijke opgaven

U geeft aan van mening te zijn dat de FUMO moet inspelen op maatschappelijke opgaven zoals duurzaamheid, energie, stikstof en afval. Gemeente Achtkarspelen heeft medewerkers in dienst om deze thema's binnen onze gemeente op te pakken. Ondersteuning, anders dan de invulling van de basistaken, hebben wij hierin niet nodig. De koppeling die hierbij gemaakt wordt naar advisering, is in onze ogen eveneens onnodig.

Graag zien wij dat dit dusdanig wordt beschreven dat de eventuele kosten die de FUMO hiervoor maakt, worden ingediend bij de gemeenten die hier ook gebruik van maken.

De uitbreiding van formatie voor maatschappelijke opgaven geldt ook voor de basistaken die wij uitvoeren. De basistaken veranderen door maatschappelijke ontwikkelingen. Om als Omgevingsdienst een goede uitvoering te kunnen blijven geven aan basistaken is het nodig om inhoudelijk mee te kunnen komen met deze ontwikkelingen waar ook het bedrijfsleven mee bezig is. De maatschappelijke thema's zijn ook onderdeel van het IBP VTH, onder andere binnen pijler 1, robuustheid. Het doel hiervan is om het VTH-stelsel in brede zin te versterken. Tevens ontvangen wij geregeld signalen vanuit het bedrijfsleven dat zij het als noodzakelijk zien dat de FUMO meegroeit in deze maatschappelijke ontwikkelingen. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

3. Aanbod-gestuurd versus vraag-gestuurd

U geeft aan op de toekomstige behoefte te willen anticiperen door aanbod-gestuurd te werken hetgeen resulteert in meer adviesvragen. Wij zien echter graag dat de FUMO, vanuit haar rol als uitvoeringsdienst, vraag-gestuurd werkt.

De uitvoering van onze primaire taken doen wij op basis van de Uitvoering en Handhaving (U&H) strategie, deze U&H strategie wordt opgesteld door onze deelnemers. We werken nu vraaggestuurd en dat zullen we ook blijven doen. Vanuit onze visie zien wij graag een combinatie van vraag- en aanbodgestuurd werken.

De zin in het visiedocument “We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbodgestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen” zal aangescherpt worden door ook vraaggestuurd werken toe te voegen.

4. Kenniscentrum

Het visiedocument wekt de indruk dat de FUMO bezig is zich als een soort kenniscentrum te profileren waar zij feitelijk als verlengstuk v.w.b. de uitvoering dient voor gemeenten. Een uitvoeringdienst is een wezenlijk andere organisatie dan een kenniscentrum.

Ons doel is niet om een kenniscentrum te worden. Wij hebben het visiedocument naar aanleiding van de behandeling hiervan in 2022 reeds aangepast op dit punt. Wij zetten ons in op deskundigheid van onze medewerkers en zien het wel als noodzakelijk om ons te blijven ontwikkelen als Omgevingsdienst. Op thema's die direct verbonden zijn aan ons werk, zowel basistaken als plustaken. Naast dat pijler 1 Robuustheid van het IBP VTH van ons vraagt om mee te ontwikkelen in deze thema's zodat we onze basistaken kunnen blijven uitvoeren, zien wij ook een roep vanuit het bedrijfsleven hiervoor. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

5. Financiële impact

Bij de gevraagde uitzetting van 3 fte op specialistische milieuthema's hebben wij vraagtekens. Hier wordt onder andere gerefereerd aan het thema circulaire economie. Eerder is aangegeven dat de herschreven missie/visie zou moeten gaan over de basistaken. Dit thema betreft geen basistaken.

Ook de uitzetting ten behoeve van een Adviseur Omgevingswet hebben wij, gezien hetgeen onder punt 3 is beschreven, vraagtekens bij.

Het onderscheid tussen basistaken en andere taken verdwijnt met dit visiedocument nog meer naar de achtergrond. Wij zien graag dat er een construct komt waarin individuele deelnemers de keuzevrijheid krijgen om deze dienst al dan niet af te nemen. Een deelnemer zoals wijzelf neemt de basistaken af en, wanneer dit vanuit ons wordt aangegeven, kiezen wij voor extra's. Met het visiedocument zoals het er nu ligt wordt een aantal van dergelijke 'extra's' (zie hierboven benoemd) zonder onderscheid in deelnemer, ingevoerd en dit achten wij onwenselijk.

De uitbreiding van formatie voor maatschappelijke opgaven geldt ook voor de basistaken die wij uitvoeren. De basistaken veranderen door maatschappelijke ontwikkelingen. Om als Omgevingsdienst een goede uitvoering te kunnen blijven geven aan basistaken is het nodig om inhoudelijk mee te kunnen komen met deze ontwikkelingen waar ook het bedrijfsleven mee bezig is. De maatschappelijke thema's zijn ook onderdeel van het IBP VTH, onder andere binnen pijler 1, robuustheid. Het doel hiervan is om het VTH-stelsel in brede zin te versterken. Tevens ontvangen wij geregeld signalen vanuit het bedrijfsleven dat zij het als noodzakelijk zien dat de FUMO meegroeit in deze maatschappelijke ontwikkelingen. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

Het gemeentebestuur heeft door de Omgevingswet een grotere rol in beleid en regels, waarbij thema's als gezondheid, veiligheid, energietransitie, geluid, natuur, bodem en water integraal en samenhangend tegen elkaar afgewogen moeten worden in o.a. de omgevingsvisie, het omgevingsplan en tijdens het proces van vergunningverlening.

Hierdoor is het van belang dat binnen Omgevingsdiensten capaciteit aanwezig is om een goede gesprekspartner te zijn voor bevoegd gezag, ten aanzien van de advisering bij o.a. initiatieven en bij het milieudeel van omgevingsplannen. Ook de commissie Van Aartsen constateert dat de advisering door Omgevingsdiensten belangrijker is geworden door de komst van de Omgevingswet en de noodzaak om meer samenhangend en integraal naar milieuregels te kijken.

Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

De Fryske Marren

1. Belangrijke ontwikkelingen maken actualisatie nodig.

Het (herschreven) visiedocument FUMO betreft een actualisatie van de oorspronkelijke missie, vastgelegd in het bedrijfsplan, welke in 2014 bij de start van de FUMO is gemaakt. De oorspronkelijke missie van de FUMO zoals omschreven in het bedrijfsplan luidt: “De FUMO voert op kwalitatief hoog niveau taken uit met betrekking tot het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven op het gebied van het omgevingsrecht. De FUMO werkt daarbij nauw samen met al haar partners in de VTH-keten.”

Hoewel elementen die sturing geven aan de oorspronkelijke missie van de FUMO in de loop van de jaren zijn geactualiseerd – zoals de producten en dienstencatalogus en de nieuwe financieringssystematiek – is de basis en oorspronkelijke missie van de FUMO nooit verlaten.

Belangrijke ontwikkelingen, zoals de komst van de Omgevingswet en het interbestuurlijk programma versterken VTH stelsel (IBP-VTH), maken actualisatie nodig.

Het is goed om in het (herschreven) visiedocument te lezen dat de rol en inzet van de FUMO wat betreft het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het handhaven op het gebied van het omgevingsrecht is geactualiseerd en in het perspectief van de huidige tijdsgeschiedenis is geplaatst. Belangrijke ontwikkelingen hebben een plek gekregen. Wij kunnen de visie op dit punt goed volgen.

Het doet ons goed om te lezen dat u onze visie t.a.v. de belangrijke ontwikkelingen onderschrijft.

2. Onderscheid tussen basistakenpakket en plustakenpakket

Het basistakenpakket is het pakket aan taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, welke de FUMO voor alle deelnemers wettelijk verplicht uitvoert. Een duidelijk wettelijk omschreven pakket aan opdrachten. Uitvoering van een plustakenpakket is facultatief, niet wettelijk verplicht en verschilt per deelnemer. Gelet op het verschillende karakter van deze pakketten is het goed dat in de visie onderscheid wordt gemaakt wat betreft de ontwikkeling en uitvoering van deze takenpakketten. Wij lezen dit onderscheid terug in het (herschreven) visiedocument. Zo geeft de visie voor het plustakenpakket aan dat de FUMO in voorkomende gevallen voldoende is toegerust voor de uitvoering van dat pakket. Daarbij past naar ons oordeel een vraag/opdracht gestuurde organisatie. Tegelijkertijd lezen wij in de visie om aanbod gestuurd te werken. En wordt uitbreiding van formatie voor collectieve taken genoemd. De visie geeft niet aan welk deel van de uitbreiding is gekoppeld aan het basistakenpakket en welk deel aan extra opdrachten voor het plustakenpakket. Onze zienswijze is dat vaststelling van deze visie niet automatisch betekent dat wij instemmen met deze uitbreiding en de voor ons daaraan gekoppelde financiële consequenties.

De uitvoering van onze primaire taken doen wij op basis van de U&H strategie, deze U&H strategie wordt opgesteld door onze deelnemers. We werken nu vraaggestuurd en dat zullen we ook blijven doen. Vanuit onze visie zien wij graag een combinatie van vraag- en aanbodgestuurd werken. De zin in het visiedocument “We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbod-gestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen” zal aangescherpt worden door ook vraaggestuurd werken toe te voegen.

De uitbreiding van formatie voor maatschappelijke opgaven geldt ook voor de basistaken die wij uitvoeren. De basistaken veranderen door maatschappelijke ontwikkelingen. Om als Omgevingsdienst een goede uitvoering te kunnen blijven geven aan basistaken is het nodig om inhoudelijk mee te kunnen komen met deze ontwikkelingen waar ook het bedrijfsleven mee bezig is. De maatschappelijke thema's zijn ook onderdeel van het IBP VTH, onder andere binnen pijler 1, robuustheid. Het doel hiervan is om het VTH-stelsel in brede zin te versterken. Tevens ontvangen wij geregeld signalen vanuit het bedrijfsleven dat zij het als noodzakelijk zien dat de FUMO meegroeit in deze maatschappelijke ontwikkelingen. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

3. Doorwerking van de visie op meerdere manieren

De visie is kort, bondig en op hoofdlijnen. De visie heeft een relatief abstract karakter. Daardoor is de concrete doorwerking op meerdere manieren vorm te geven. Doorwerking betekent niet automatisch uitbreiding/groei. Voor de concrete doorwerking zijn aanvullende besluiten nodig. Zo kan een doorwerking met meer specialisten op specifieke milieuthema's ervoor zorgen dat bij vergunningaanvragen beoordeling van deze thema's verschuift naar deze specialisten, waarvoor onder andere de uniforme uitvoerings- en handhavingsstrategie (voorheen VTH beleid genoemd) middels aanvullend besluit moet worden aangepast. Voor zover de visie gericht is op uitvoeren van extra plustaken, zien wij kansen om de specialistische kennis van de FUMO daarvoor in te zetten. Voor de doorwerking van de visie op dit punt naar de jaarlijkse FUMO begroting en het jaarlijkse programma zijn nog wel individuele besluiten van de deelnemers nodig die deze extra plustaken aan de FUMO opdragen. Een evaluatiemoment om de doorwerking van de visie tegen het licht te houden vinden wij daarbij eveneens op zijn plaats. Wij zijn nieuwsgierig naar de verdere uitwerking van de visie en zien voorstellen daarvoor met belangstelling tegemoet.

Het doet ons goed dat u kansen ziet voor de FUMO om haar specialistische kennis in te zetten. Voor wat betreft evaluaties en verdere uitwerking zullen wij u via de reguliere governancestructuur op de hoogte houden.

4. Brief VFG

Recent heeft de vereniging van Friese gemeenten (VFG) op 11 juli 2024 een brief naar de FUMO gestuurd over de verlaging van de uitkering vanuit het gemeentefonds vanaf 2026. De VFG doet een beroep op de FUMO (en alle andere gemeenschappelijke regelingen) om een bijdrage te leveren. Ook voorafgaande aan de brief van de VFG was de lagere uitkering reeds bekend. De lagere uitkering zal ongetwijfeld effect hebben op de doorwerking van de visie na vaststelling. Wij verzoeken u de oproep van de VFG in acht te nemen bij de verdere uitwerking van de visie.

Wij nemen het verzoek van de VFG in acht en doen een voorstel om bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's te presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het algemeen bestuur (AB) van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken.

Heerenveen

1. Er wordt een onjuiste grondslag gebruikt.

De missie en visie beroept zich in de aanbiedingsbrief op art. 28 van de gemeenschappelijke regeling FUMO. Dit artikel bevat de bepalingen over de begroting en begrotingswijzigingen van de FUMO. Het gaat hier niet om een begroting of een begrotingswijziging.

Het benoemen van artikel 28 GR FUMO in de aanbiedingsbrief was een fout en is inderdaad niet van toepassing bij deze zienswijzeprocedure. Het stuk zal daarmee ook niet als zodanig behandeld worden.

2. Het visiedocument niet het juiste plek is om extra budgetten aan te vragen.

Op pagina 11 t/m 13 van de missie en visie vraagt de FUMO om 4FTE jaarlijks structureel (€460.000). Een visiedocument is niet de juiste plek om extra budgetten te vragen. Verzoek het dagelijks bestuur van de FUMO de financiële impact (hoofdstuk 5) uit de conceptvisie te halen en dit te behandelen tijdens de procedure rondom de begroting;

In het visiedocument hebben wij een korte inkijk gegeven in de financiële ontwikkelingen. De besluitvorming hieromtrent vindt plaats bij de behandeling van de kadernota en (ontwerp)begroting. Wij zullen hoofdstuk 5, de financiële paragraaf verwijderen uit het visiedocument voordat deze ter besluitvorming naar ons algemeen bestuur (AB) gaat.

3. De FUMO trekt meer taken naar zich toe.

Met betrekking ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en de doelen die de FUMO stelt, valt op dat de FUMO expliciet aandacht wil gaan besteden aan specifieke bestaande- en nieuwe milieuthema's als bodem, geluid, externe veiligheid, energie, klimaat en circulaire energie. Dit is breder dan het in de Omgevingswet geformuleerde basistakenpakket. De bevoegdheid om taken buiten het basistakenpakket in te leggen bij de FUMO ligt bij de gemeenteraad. Het is niet wenselijk dat in de missie en visie concreet wordt ingevuld welke plustaken de FUMO voor ons als deelnemer gaat uitvoeren.

De uitbreiding van formatie voor maatschappelijke opgaven geldt ook voor de basistaken die wij uitvoeren. De basistaken veranderen door maatschappelijke ontwikkelingen. Om als Omgevingsdienst een goede uitvoering te kunnen blijven geven aan basistaken is het nodig om inhoudelijk mee te kunnen komen met deze ontwikkelingen waar ook het bedrijfsleven mee bezig is. De maatschappelijke thema's zijn ook onderdeel van het IBP VTH, onder andere binnen pijler 1, robuustheid. Het doel hiervan is om het VTH-stelsel in brede zin te versterken. Tevens ontvangen wij geregeld signalen vanuit het bedrijfsleven dat zij het als noodzakelijk zien dat de FUMO meegroeit in deze maatschappelijke ontwikkelingen. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

4. De FUMO speelt in de op de vraag naar diensten in plaats van het aanbod van diensten.

Omgevingsdiensten werken aan de hand van de vraag van hun deelnemers. Op pagina 7 spreekt de FUMO over aanbodgestuurd werken. Een verdere toelichting hierop ontbreekt. Het verzoek dit te wijzigen in vraaggestuurd werken.

De uitvoering van onze primaire taken doen wij op basis van de U&H strategie, deze U&H strategie wordt opgesteld door onze deelnemers. We werken nu vraaggestuurd en dat zullen we ook blijven doen. Vanuit onze visie zien wij graag een combinatie van vraag- en aanbodgestuurd werken. De zin in het visiedocument "We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbodgestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen" zal aangescherpt worden door ook vraaggestuurd werken toe te voegen.

Leeuwarden

Zienswijze

Artikel 28 van de Gr FUMO is alleen bedoeld voor zienswijzen over de ontwerpbegroting. Het is niet bekend waarom de FUMO deze concept visie daarop betreft. De Gr FUMO is een collegeregeling en de door de FUMO voorgestelde visie heeft betrekking op de uitvoering van taken en hoe ze dat tot 2028 graag wil doen. Uitvoering is des college en niet voor de raad. Alleen de ontwerpbegroting FUMO wordt aangeboden aan de gemeenteraad.

Gezien bovenstaande, delen wij u mee dat wij zelf wel een zienswijze willen geven op het concept-visiedocument FUMO 2024-2028.

Wij zien voor dit moment dat de huidige insteek van de FUMO (een opdracht gestuurde uitvoeringsorganisatie voor wettelijke basistaken) voor de gemeente Leeuwarden de beste ontwikkelbasis is voor de taakuitvoering richting de toekomst.

Het benoemen van artikel 28 GR FUMO in de aanbiedingsbrief was een fout en is inderdaad niet van toepassing bij deze zienswijzeprocedure. Het stuk zal daarmee ook niet als zodanig behandeld worden.

- Wij vinden, net als de VFG, dat de FUMO samen met de deelnemers scenario's moet voorbereiden voor het naar beneden bijstellen van de begroting 2026. De VFG heeft onlangs hierover een brief naar alle Gemeenschappelijke Regelingen gestuurd. Dit omdat gemeenten straks gemiddeld bijna 6% minder gelden vanuit het gemeentefonds krijgen, van gemeenten extra inzet wordt gevraagd op allerlei terreinen (woningbouw, infrastructuur, onderwijshuisvesting, klimaat) zonder dat daar voldoende financiering tegenover staat en gemeenten daarom vanaf 2026 voor een enorme opgave staan om de begroting sluitend te krijgen. In het concept-visiedocument zien wij niets terug dat de FUMO actief probeert om een verhoging van de deelnemersbijdrage te voorkomen. Sterker nog, de voorgestelde ambitie en hoe zij die wil verwezenlijken, zal leiden tot een verhoging van de deelnemersbijdrage.*

Wij hebben de brief van de VFG ontvangen en hierop gereageerd dat wij bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's gaan presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het AB van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken.

- Vanuit onze optiek moet de energie blijvend worden ingezet op het uitvoeren van het wettelijke basistakenpakket (basis op orde). Gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt is het lastig om vervanging te vinden voor vertrekkende medewerkers. Laat staan medewerkers die gelijk productief inzetbaar zijn op het gewenste kwaliteitsniveau.*

Vanuit het IBP VTH, pijler 1 robuustheid zijn er eisen gesteld aan de uitvoering van onze taken. De versterking van het VTH-stelsel richt zich ook op het op orde krijgen van basistaken. Wij zijn inmiddels gestart met de uitvoering van deze pijler en het voldoen aan de robuustheidscriteria die gesteld zijn. Hiervoor is ook een klankbordgroep ingesteld met onze deelnemers. Pijler 3 van het IBP VTH richt zich op het beter op orde krijgen van ICT, dit werken we verder uit aan de hand van de Informatievisie. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

- *In het concept-visiedocument wordt aangegeven dat uit de analyse van de Commissie van Aartsen blijkt dat er versterking nodig is om invulling te kunnen geven aan advisering die gebaseerd is op expertise bij integratie opgaven op regio- en gemeentelijk niveau. Uit het concept-visiedocument blijkt niet of het hier gaat om taken die deelnemers verplicht moeten onderbrengen bij een Omgevingsdienst. Mogelijk dat n.a.v. het IBP (Interbestuurlijk Programma Verbetering Omgevingsdiensten) deelnemers verplicht worden om extra taken bij de FUMO onder te brengen en van de FUMO af te nemen en/of dat de FUMO verplicht een bijdrage moet leveren aan producten die zij zelf opstelt, bijvoorbeeld advisering m.b.t. een omgevingsvisie en omgevingsplannen.*

Leeuwarden zou graag zien dat alvorens er wel/niet wordt besloten over de voorgestelde uitbreiding voor de taken, genoemd in het concept-visiedocument, er duidelijkheid komt welke extra taken er n.a.v. het IBP verplicht bij de FUMO moeten worden ondergebracht en hoeveel fte hiermee is gemoeid.

- *Binnen onze gemeente is bewust en zorgvuldig gebouwd aan expertise van deskundigheidsgebieden binnen de fysieke leefomgeving en het voldoen aan de kwaliteitscriteria die hierop van toepassing zijn. Deze keuze draagt substantieel bij aan de professionele advisering aan onze klant en ons bestuur. Daarom zijn wij van mening dat we voorzichtig moeten zijn met het verschuiven die expertise binnen de eigen gemeentelijke organisatie naar de FUMO.*

In de klankbordgroep robuustheid is een aanvullende opdracht meegegeven, dit betreft een inventarisatie van basis- en plustaken en welke plustaken deelnemers zelf al dan niet uitvoeren. Deze inventarisatie wordt in samenspraak met de governance uitgevoerd. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

Noardeast-Fryslân

Ontbreken geconsolideerde versie

Het is ons gebleken dat bij het voorliggend concept-visiedocument een geconsolideerde versie ontbreekt. Op 12 januari 2023 heeft de FUMO de kadernota 2024-2028 en de herijkte missie en visie aangeboden aan het college van B&W en is vervolgens ter beschikking gesteld aan ons als gemeenteraad. Als raad hebben wij, tijdens de vergadering van 26 april 2023, middels een aangenomen motie besloten binnen het algemeen bestuur van de FUMO geen steun uit te spreken voor de missie en visie. Wij hebben net als meerdere deelnemers opmerkingen geplaatst bij de herijkte missie en visie. Door het ontbreken van een geconsolideerde versie is het niet duidelijk wat er met deze eerdere opmerkingen van de deelnemers is gedaan. Graag ontvangen wij van u alsnog een geconsolideerde versie.

Er is voor gekozen om geen geconsolideerde versie op te stellen. We realiseren dat het lastig terug te vinden is in hoeverre uw inbreng is verwerkt. Een geconsolideerde versie wordt lastig leesbaar. We hebben gemeend dat de gemaakte aanpassingen voldoende zichtbaar waren, het spijt ons dat dit voor u niet het geval is.

Visie van de deelnemers niet meegenomen

Bij het opstellen van de conceptvisie van de FUMO is de visie van de deelnemers niet meegenomen in het stuk. De FUMO voert werkzaamheden uit voor al haar deelnemers met elk een eigen visie. Bij het opstellen van de concept-visie van de FUMO dient hier rekening mee gehouden te worden.

Het is voor ons onvoldoende duidelijk hoe de visies van de deelnemers zijn betrokken bij de totstandkoming van de concept-visie van de FUMO. Wij vernemen graag van u hoe de visie van de deelnemers is betrokken bij het opstellen van de concept-visie van de FUMO.

Op pagina 3 in het visiedocument staat weergegeven hoe het visiedocument tot stand is gekomen. Daar wordt ook aangegeven dat een grote groep belanghebbenden is geraadpleegd die ook inbreng hebben geleverd. De groep bestond onder andere uit het dagelijks bestuur (DB), het AB en het VTH-managementoverleg. In 2022 is het visiedocument voorgelegd aan het AB en vervolgens ook gedeeld met de Provinciale Staten, gemeenteraden en het AB van het Wetterskip. Hiermee hebben de deelnemers gelegenheid gehad om ten aanzien van onze missie en visie hun inbreng te geven. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

Alle milieutaken voor de helft van de deelnemers uitvoeren

In hoofdstuk 2, pagina 7, van het concept-visiedocument worden de doelen van de FUMO beschreven. Eén van de doelen is het uitvoeren van alle milieutaken voor de helft van de deelnemers.

Wij vragen ons af in hoeverre de FUMO invloed heeft op dit doel. De deelnemers zijn wettelijk verplicht om de basistaken onder te brengen bij de FUMO en de zogeheten 'thuis taken' kunnen zij als plustaken inbrengen. Het is aan de deelnemers zelf om te bepalen of ze alle milieutaken willen onderbrengen bij de FUMO. Wij zien graag dat u dit doel anders formuleert of achterwege laat.

Wij zullen deze doelstelling anders formuleren: "Wij streven ernaar de FUMO zo in te richten dat het aantrekkelijk wordt voor al onze deelnemers om al hun milieutaken door de FUMO uit te laten voeren."

Financiële consequenties

In hoofdstuk 5, pagina 11, van het concept-visiedocument wordt de financiële impact van de visie van de FUMO geformuleerd. De financiële impact bestaat uit inhuur van 1 FTE structureel adviseur Omgevingswet (€115.000 per jaar) en 3 FTE structureel actuele specialistische milieuthema's (€345.000 per jaar). Het opnemen van financiële consequenties in een missie en visie is naar onze mening niet wenselijk. Het aanvragen van budget voor 4 FTE hoort in kadernota's en begrotingen thuis. Wij zien graag dat u dit uit het concept-visiedocument haalt.

In het visiedocument hebben wij een korte inkijk gegeven in de financiële ontwikkelingen. De besluitvorming hieromtrent vindt plaats bij de behandeling van de kadernota en (ontwerp)begroting. Wij zullen hoofdstuk 5, de financiële paragraaf verwijderen uit het visiedocument voordat deze ter besluitvorming naar ons AB gaat.

Burgerperspectief

Het perspectief van de burger wordt onvoldoende meegenomen in het concept-visiedocument 2024-2028 van de FUMO. Door de technische en juridische kaders waar de FUMO mee werkt, zoals vergunningverlening, milieuwetgeving en bouwvoorschriften verdwijnt het perspectief van de burger te veel naar de achtergrond. Terwijl deze burger juist wel direct de invloed ondervindt van het omgevingsbeleid. In de visie wordt genoemd dat er oog is voor de belangen van alle betrokken partijen en dat men proactief wil handelen.

De op de klant gerichte cultuur is te veel onderbelicht geraakt in de visie en daar vragen wij uw aandacht voor de komende jaren.

Het doet ons goed om te lezen dat u het burgerperspectief ook belangrijk vindt. Het werk wat wij doen voor onze deelnemers is ook gericht op de inwoners. Wij zullen dit in het visie document beter kenbaar maken door de volgende zin toe te voegen: "Wij zetten ons in voor een schone en veilige leefomgeving voor onze inwoners, dit doen wij namens het bevoegd gezag." Deze zin komt te staan in de tweede alinea van hoofdstuk 1 van het visiedocument: "Waar staan we nu."

Ontwikkelingen

Wij zien ook dat er op het gebied van milieu sprake is van een aantal grote maatschappelijke opgaven en dat de FUMO hier een belangrijke rol in speelt. Wanneer deze ontwikkelingen leiden tot extra inzet van de FUMO willen wij u vragen deze binnen de huidige (financiële)middelen uit te voeren en zich hierbij hoofdzakelijk te richten op de wettelijk verplichte basistaken.

Om mee te kunnen komen met de grote maatschappelijke opgaven die u noemt, is extra inzet inderdaad nodig. Deze inzet is ook gericht op de basistaken. Wij doen ons best om zoveel mogelijk van deze kosten te dekken vanuit de bestaande begroting maar kunnen niet voorkomen dat financiële uitzetting in sommige situaties nodig is. Anderzijds gaan wij ons inzetten om op onderdelen in de begroting kosten te besparen. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

Basis op orde

Door de deelnemers is herhaaldelijk aangegeven dat het voor de FUMO van belang is dat de (digitale) basis op orde is. Vanuit deze basis kan de FUMO zich door ontwikkelen als de organisatie die op basis van data slimme keuzes kan maken om de beleidsdoelen te bereiken. Het stemt ons dan ook tevreden dat dit terugkomt in de missie van de FUMO.

Vanuit het IBP VTH, pijler 1 Robuustheid zijn er eisen gesteld aan de uitvoering van onze taken. De versterking van het VTH-stelsel richt zich ook op het op orde krijgen van basistaken. Wij zijn inmiddels gestart met de uitvoering van deze pijler en het voldoen aan de robuustheidscriteria die gesteld zijn. Hiervoor is ook een klankbordgroep ingesteld met onze deelnemers. Pijler 3 van het IBP VTH richt zich op het beter op orde krijgen van ICT, dit werken we verder uit aan de hand van de Informatievisie. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

Ooststellingwerf

Focus op primaire taken

Begin dit jaar is de Omgevingswet in werking getreden. Nieuwe wetgeving brengt altijd de nodige uitdagingen met zich mee. De drie colleges van de OWO-gemeenten hebben daarom in maart 2023 benadrukt dat ze de FUMO beschouwen als uitvoeringsorganisatie.

Tegelijkertijd is uitgesproken dat zij verwachten dat de FUMO haar energie richt op haar primaire taken en haar missie en visie daarop afstemt. Dit om te voorkomen dat de FUMO te veel hooi op haar vork neemt ten tijde van de invoer van de Omgevingswet. De oproep is erop gericht dat de kwaliteit van de werkzaamheden van de FUMO niet afneemt gezien de voorliggende uitdagingen.

Het wordt van belang geacht dat de FUMO binnen de kaders van de wetgeving de juiste mate van kwaliteit in haar dienstverlening kan leveren, zowel richting haar deelnemers als de

inwoners van Friesland. Door de focus op haar primaire taken te houden, kan dit volgens ons bereikt worden. Oftewel de basis moet op orde zijn voordat je door kan ontwikkelen.

Vanuit het IBP VTH, pijler 1 robuustheid zijn er eisen gesteld aan de uitvoering van onze taken. De versterking van het VTH-stelsel richt zich ook op het op orde krijgen van basistaken. Wij zijn inmiddels gestart met de uitvoering van deze pijler en het voldoen aan de robuustheidscriteria die gesteld zijn. Hiervoor is ook een klankbordgroep ingesteld met onze deelnemers. Pijler 3 van het IBP VTH richt zich op het beter op orde krijgen van ICT, dit werken we verder uit aan de hand van de Informatievisie. Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

Vraaggestuurd werken in plaats van aanbodgestuurd werken

Om de focus op haar primaire taken te houden is het van belang dat de FUMO vraaggestuurd blijft werken in plaats van aanbodgestuurd (wat meerdere malen in uw visiedocument naar voren komt). Het vraaggestuurd werken is dan ook het juiste middel voor de deelnemers om de regie als opdrachtgever te houden. Daarnaast helpt het de FUMO om haar focus op haar primaire taken te houden. Wij dringen erop aan om de focus op het vraaggestuurd werken te houden.

De uitvoering van onze primaire taken doen wij op basis van de U&H strategie, deze U&H strategie wordt opgesteld door onze deelnemers. We werken nu vraaggestuurd en dat zullen we ook blijven doen. Vanuit onze visie zien wij graag een combinatie van vraag- en aanbodgestuurd werken. De zin in het visiedocument “We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbodgestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen” zal aangescherpt worden door ook vraaggestuurd werken toe te voegen.

Financiële toezegging

In het document wordt gesproken over 1 FTE voor een structureel adviseur Omgevingswet (€115.000 per jaar) en 3 FTE voor structureel actuele specialistische milieuthema's (€345.000 per jaar). Het is niet gebruikelijk om deze specifieke financiële consequenties op te nemen in een visiedocument. Deze aspecten horen thuis in de kadernota en de begroting.

Door deze specifieke financiële consequenties uit het visiedocument te halen voorkomt u dat er financiële toezeggingen worden gedaan in een discussie die over de missie en visie van de FUMO gaat. Deze willen we dan ook uit het visiedocument verwijderd hebben.

In het visiedocument hebben wij een korte inkijk gegeven in de financiële ontwikkelingen. De besluitvorming hieromtrent vindt plaats bij de behandeling van de kadernota en (ontwerp)begroting. Wij zullen hoofdstuk 5, de financiële paragraaf verwijderen uit het visiedocument voordat deze ter besluitvorming naar ons AB gaat.

Financieel beleid & robuustheidscriteria

Vanuit het IBP-VTH vloeien de robuustheidscriteria voort. Wij vinden het van belang om te kunnen voldoen aan deze criteria zodat we dan ook de juiste kwaliteit van de FUMO mogen verwachten Tegelijkertijd staat de financiële situatie van de gemeentelijke deelnemers de komende periode ook onder druk.

Met zicht op het zogenoemde “ravijnjaar” in 2026 willen we benadrukken dat ook de FUMO een gezond en verantwoord financieel beleid moet gaan voeren. Wij verwachten dat de

FUMO zich focust op hetgeen dat strikt noodzakelijk is om te kunnen voldoen aan de robuustheidscriteria en tegelijkertijd aandacht weet te houden voor de financiële situatie van de deelnemers. Wij dringen er bij u op aan om dit in het visiedocument op te nemen en te benadrukken.

De FUMO heeft met betrekking tot het verwachte ravijnjaar in 2026 een brief ontvangen van de Vereniging Friese Gemeenten. Onze reactie daarop is dat wij bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's gaan presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het AB van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken. Hetgeen wat strikt noodzakelijk is om uit te voeren en het aandachthouden voor de financiële situatie van deelnemers, zal worden meegenomen in de kadernota 2026-2030 en in de (ontwerp)begroting 2026. Wij vinden het niet passend om dit in ons visiedocument op te nemen.

Het visiedocument wordt daarom op dit onderwerp niet aangepast.

Opsterland

Zienswijze is identiek aan die van Ooststellingwerf en Weststellingwerf. Zie voor de reacties de zienswijze van Ooststellingwerf.

Provinsje Fryslân

In het concept-visiedocument wordt een aantal belangrijke ontwikkelingen en uitdagingen voor uw Omgevingsdienst benoemd. Hoofdpunten vormen:

- *De verdere implementatie van de Omgevingswet waaronder de adviesrol aan deelnemers ten behoeve van omgevingsplannen;*
- *Daarnaast staat de FUMO, samen met de deelnemers, voor de uitdaging om actuele inhoudelijke vraagstukken zoals bijvoorbeeld Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) en Circulaire economie te vertalen naar de uitvoering van vergunningverlening, toezicht en handhaving;*
- *Als laatste benoemen wij de landelijke ontwikkelingen om het VTH-stelsel te versterken. Dit geeft een stevige impuls om de komende jaren toe te werken naar een robuuste Omgevingsdienst.*

Wij kunnen instemmen met de hoofdlijnen en de ontwikkelrichting die in de concept Missie en visie FUMO zijn verwoord. In hoofdstuk 5 van het concept-visiedocument worden nieuwe functies, uitgedrukt in fte en euro's, genoemd. Wij beschouwen deze informatie als indicatief. Daar waar nodig kunnen deze en andere concrete voorstellen worden opgenomen in de conceptbegroting van de FUMO, zodat uw algemeen bestuur daar over kan besluiten.

Het doet ons goed om te lezen dat u kunt instemmen met de ontwikkelrichting zoals wij deze verwoord hebben. Ten aanzien van hoofdstuk 5 geldt inderdaad dat het nog indicatief is. Bij het opstellen van de missie en visie is er voor gekozen om dit alvast kort weer te geven. De daadwerkelijke financiële gevolgen worden meegenomen in de kadernota 2026-2030 en de (ontwerp)begroting 2026. Hoofdstuk 5 zal daarnaast ook verwijderd worden uit het visiedocument voordat deze ter besluitvorming naar ons AB gaat.

Smallingerland

Wij signaleren in uw concept-visiedocument een aantal aspecten waar wij op willen reageren. We zien in deze visie niet terug dat u onze adviezen heeft opgevolgd ten aanzien van soberheid en doelmatigheid zoals in onze eerste zienswijze is gevraagd. Daarnaast hebben wij geconstateerd dat in de huidige visie wordt vooruitgelopen op nog te nemen besluiten. Ten aanzien van het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP VTH) zijn diverse discussies en onzekerheden aan de orde waarvan het vervolg nog niet geheel duidelijk is.

Tot het moment dat de landelijke discussies zijn uitgekristalliseerd willen we u nogmaals met klem verzoeken de ambities realistisch te houden. Met betrekking tot het onderdeel robuustheid dient nog besluitvorming plaats te vinden door het Algemeen Bestuur.

De ambities die in uw visie-document zijn genoemd zijn deels gebaseerd het IBP VTH. Hierin zijn concrete acties benoemd voor de komende twee jaar. Dit betreffen een grote hoeveelheid acties terwijl een deel van de acties niet zozeer ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen zijn, maar meer te maken hebben met de reguliere bedrijfsvoering zoals het uitvoeren van een medewerkerstevredenheidsonderzoek. Wij willen vragen om deze acties niet specifiek te benoemen en de overige actiepunten te prioriteren zodat meer focus ontstaat.

De ontwikkelingen ten aanzien van het IBP en robuustheid zijn niet zozeer ambities van de FUMO maar betreffen aanvullende eisen die worden gesteld aan Omgevingsdiensten, zo ook de FUMO. Om op de hoogte te blijven en daarin bestuurlijke richting te geven, heeft het AB een klankbordgroep ingesteld.

Het visiedocument wordt op dit onderwerp niet aangepast.

Wij zijn van mening dat de discussie over eventuele uitbreiding van formatie in het kader van het IBP VTH pas bij de behandeling van de eerstvolgende kadernota terug dient te komen zodat daarin een integrale afweging gemaakt kan worden in relatie tot de beschikbare budgetten. Als suggestie willen wij meegeven dat samenwerking en het delen van informatie een sterker accent dient te krijgen omdat uw deelnemers en andere Omgevingsdiensten ook kennis hebben van diverse onderwerpen. Wij achten het daarom raadzaam om dit kostenneutraal in het visiedocument te verwerken.

In het visiedocument hebben wij een korte inkijk gegeven in de financiële ontwikkelingen. De besluitvorming hieromtrent vindt plaats bij de behandeling van de kadernota en (ontwerp)begroting. Wij zullen hoofdstuk 5, de financiële paragraaf verwijderen uit het visiedocument voordat deze ter besluitvorming naar ons AB gaat.

Vanuit onze rol als eigenaar vinden wij het belangrijk om u de gelegenheid te geven om de noodzakelijke ontwikkelingen door te voeren zodat u de taken uit kunt voeren voor een veilige en schone leefomgeving. Het vooruitzicht van extra middelen om extra taken te compenseren is onzeker tenzij de rijksoverheid gemeenten ruimhartig gaat compenseren. Wij vragen u daarom nogmaals om een sober en doelmatig visiedocument. Wij vragen u daarnaast acties en personeelsuitbreiding te prioriteren binnen de beschikbare budgetten. Tot slot vragen wij u ambities en de uitdagingen waar we met zijn allen voor staan met elkaar in evenwicht te brengen.

Wij verwijzen u in dat verband ook naar de oproep van de Vereniging Friese Gemeenten van 11 juli 2024 waarin de besturen van de Gemeenschappelijke Regelingen wordt gevraagd om

terughoudend te zijn en samen met gemeenten scenario's voor te bereiden voor het naar beneden bijstellen van de bijdragen.

Wij hebben de brief van de VFG ontvangen en hierop gereageerd dat wij bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's gaan presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het AB van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken.

Súdwest-Fryslân

Op 18 juli 2024 heeft u ons uw concept Visiedocument FUMO 2024-2028 toegezonden. Wij willen u danken voor het toezenden van deze documenten. U geeft ons de mogelijkheid om hierover onze zienswijze te geven. Van deze mogelijkheid maken wij graag gebruik.

Echter alvorens in te gaan op de inhoud een opmerking over het proces. In uw aanbiedingsbrief lezen wij dat u onze raad om een zienswijze verzoekt op grond van artikel 28 van de GR FUMO. Dit artikel ziet op de mogelijkheid tot zienswijze op een begroting/begrotingswijziging. Gezien de aard van het stuk en uw vragen hierover, geven wij u uitdrukkelijk aan dat wij uw verzoek, in deze vorm, niet beschouwen als verzoek tot een begrotingswijziging.

Het benoemen van artikel 28 GR FUMO in de aanbiedingsbrief was een fout en is inderdaad niet van toepassing bij deze zienswijzeprocedure. Het stuk zal daarmee ook niet als zodanig behandeld worden.

Hoe in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen, versterking van het VTH-stelsel en de Omgevingswet en de impact op haar manier van werken.

Wij lezen dat er op dit moment omvangrijke veranderingen binnen het domein van de fysieke leefomgeving spelen. Te denken valt aan de implementatie van de Omgevingswet, aandacht voor landelijke speerpunten, het Interbestuurlijk Programma VTH (IBP-VTH), maar ook de aanpassing van het Fryslân brede beleid voor de basistaken is hierbij van belang.

Los hiervan bent u ervan op de hoogte dat er bij de gemeentelijke deelnemers er financiële ontwikkelingen spelen rond bijvoorbeeld het ravijn jaar. Ook bent u op de hoogte van de brief van de Vereniging Friese Gemeenten die verzoekt om scenario's uit te werken om de financiële bijdragen van deelnemers te verminderen. Daarnaast speelt dat onder de Omgevingswet er door de landelijke overheid extra gemeentelijke basistaken aan uw organisatie zijn overgedragen, maar dat de gemeenten hiervoor geen financiële compensatie hebben gekregen.

Wij voorzien dat de ontwikkelingen/ambities binnen het werkterrein van de FUMO en de financiële oproep van de deelnemers (gaan) knellen in de uitvoeringspraktijk. Ook kan deze spagaat druk zetten op de samenwerking. Dit achten wij ongewenst.

Daarom willen wij de deelnemers aan de FUMO, los van de ontwikkelingen rond het visiedocument, adviseren om op korte termijn te gaan bepalen wat de meerjarige financiële randvoorwaarden voor uw organisatie worden.

Voor uw organisatie en de deelnemers vinden wij deze financiële duidelijkheid nodig. Immers dit geeft een solide lijn waarlangs zowel de FUMO als de deelnemers kunnen manoeuvreren in de samenwerking.

Natuurlijk beseffen wij dat keuzes gevolgen hebben. Echter uw deelnemers hebben risicogericht werken gekozen als uitgangspunt in het Friesland brede uitvoeringsbeleid voor basistaken. Deze insteek geeft volgens ons mogelijkheden om mee te bewegen met ontwikkelingen.

Wij zijn inderdaad op de hoogte van het verwachte ravijnjaar. Wij hebben de brief van de VFG ontvangen en hierop gereageerd dat wij bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's gaan presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het AB van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken.

De verwoording van uw missie en visie

Goed te lezen dat u in uw missie heeft opgenomen dat uw organisatie zich expliciet gaat richten op het wettelijke basistakenpakket. Met betrekking tot de geformuleerde visie wordt gesproken van een actieve bijdrage en een proactieve insteek. Deze houding is natuurlijk nooit verkeerd. Echter dan is wel onze verwachting dat dit in afstemming met uw deelnemers gebeurt.

Goed ook te lezen dat de visie insteekt op data gedreven werken. Data is de basis voor slim risicogericht werken. Het draagt bij aan het inzichtelijk maken van het bereiken van onze beleidsdoelen. Hiermee kan de FUMO haar toegevoegde waarde voor haar deelnemers versterken.

In de visie wordt ook aandacht besteed aan goed werkgeverschap. Dit vinden wij belangrijk. Immers uw werknemers zijn onze collega's.

In deze moeilijke arbeidsmarkt kan goed werkgeverschap en een aantrekkelijke veilige werkomgeving een positief bijdrage leveren om personeel te werven en/of te behouden. In onze optiek is hierbij investeren in een groot aandeel eigen personeel van belang.

Bedankt voor uw positieve reactie op de verwoording van onze missie en visie. Wij zullen zoals u in de eerste alinea aangeeft, afstemmen met u en onze andere deelnemers.

De doelen die de FUMO stelt en de acties die daaruit voortkomen

Met betrekking tot de doelen lezen wij dat uw organisatie expliciet aandacht wil gaan besteden aan specifieke bestaande- en nieuwe milieuthema's. U beschrijft voorbeelden als: bodem, geluid, externe veiligheid, energie, klimaat en circulaire energie. In relatie tot uw missie de opmerking dat het onze verwachting is dat slechts een klein deel van deze brede taakvelden binnen de reikwijdte van het wettelijke basistakenpakket valt.

Tevens is als doel opgenomen om aanbod-gestuurd te gaan werken. Dit uitgangspunt wijkt af van hetgeen ons college in haar reactie op de eerdere versie heeft gegeven. In onze optiek past voor u, ook in het aangepaste visiedocument, een vraag gestuurde rol. Wij zien graag dat u dit aanpast.

De uitvoering van onze primaire taken doen wij op basis van de U&H strategie, deze U&H strategie wordt opgesteld door onze deelnemers. We werken nu vraaggestuurd en dat zullen we ook blijven doen. Vanuit onze visie zien wij graag een combinatie van vraag- en aanbodgestuurd werken.

De zin in het visiedocument “We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbod-gestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen” zal aangescherpt worden door ook vraaggestuurd werken toe te voegen.

De financiële impact

In het concept visiedocument is inzicht gegeven in de financiële impact die mogelijk kan voortvloeien uit de implementatie van het visiedocument. De noodzakelijkheid van een financiële paragraaf in een visiedocument ontgaat ons.

Wij adviseren om dit hoofdstuk uit het visiedocument te halen. Een eventuele financiële impact kan worden betrokken in de reguliere financiële cyclus waarbij wij u tevens wijzen op wat wij hierover bovenstaand hebben beschreven.

In het visiedocument hebben wij een korte inkijk gegeven in de financiële ontwikkelingen. De besluitvorming hieromtrent vindt plaats bij de behandeling van de kadernota en (ontwerp)begroting. Wij zullen hoofdstuk 5, de financiële paragraaf verwijderen uit het visiedocument voordat deze ter besluitvorming naar ons AB gaat.

Tytsjerksteradiel

Zienswijze is identiek aan die van Achtkarspelen. Zie voor de reacties de zienswijze van Achtkarspelen.

Waadhoeke

Voordat we ingaan op de inhoud een opmerking over het proces. In uw aanbiedingsbrief lezen wij dat u onze gemeenteraad om een zienswijze verzoekt op grond van artikel 28 van de GR FUMO. Dit artikel ziet op de mogelijkheid tot zienswijze op een begroting/begrotingswijziging. Gezien de aard van het stuk en uw vragen hierover, geven wij u uitdrukkelijk aan dat wij uw verzoek, in deze vorm, niet beschouwen als verzoek tot een begrotingswijziging.

Het benoemen van artikel 28 GR FUMO in de aanbiedingsbrief was een fout en is inderdaad niet van toepassing bij deze zienswijzeprocedure. Het stuk zal daarmee ook niet als zodanig behandeld worden.

Daarnaast vragen wij ons af waarom om een zienswijze van de gemeenteraad wordt gevraagd. De GR FUMO is een collegeregeling, de door u voorgestelde visie ziet op de uitvoering van taken en de wijze waarop u dit wilt bereiken in 2028.

Tijdens de behandeling van het vorige visiedocument FUMO in 2022 is gebleken dat meerdere deelnemers hun raad wilde betrekken bij het visiedocument van de FUMO, er zijn moties en zienswijzen ingediend en brieven aan ons geschreven. Onder andere met die reden heeft het dagelijks bestuur ervoor gekozen om de gemeenteraden, Provinciale Staten en het AB van het Wetterskip om een zienswijze te vragen.

In de missie en visie zou het niet moeten gaan om de financiën, maar of je als FUMO in samenwerking met de deelnemers een bepaald doel wilt bereiken. Afgevraagd moet worden of de FUMO en deelnemers hetzelfde doel voor ogen hebben. Pas daarna kan uitgewerkt worden hoe dit doel bereikt wordt en of hiervoor aanvullende financiële middelen nodig zijn. We willen u dan ook verzoeken om nogmaals kritisch te kijken naar de gevolgde route.

In onze optiek zou de aandacht eerst gericht moeten zijn op het versterken van de relatie tussen de FUMO en de deelnemers.

In het visiedocument hebben wij een korte inkijk gegeven in de financiële ontwikkelingen. De besluitvorming hieromtrent vindt plaats bij de behandeling van de kadernota en (ontwerp)begroting. Wij zullen hoofdstuk 5, de financiële paragraaf verwijderen uit het visiedocument voordat deze ter besluitvorming naar ons AB gaat.

Wij hebben ook de brief van de VFG ontvangen en hierop gereageerd dat wij bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's gaan presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het AB van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken.

De visie in de vorm zoals deze er nu ligt is in onze optiek de toekomstdroom van de FUMO en het vertrekpunt om gezamenlijk met de deelnemers een plan te maken om dit voor zover mogelijk te verwezenlijken. De hoofdstukken 4 en 5 kunnen geen onderdeel vormen van de visie, aangezien dit deel in gezamenlijkheid met de deelnemers opgesteld en afgestemd moet worden.

Wij zullen hoofdstuk 5 uit het visiedocument verwijderen. Hoofdstuk 4 blijft behouden, gezien er geen andere zienswijzen ingediend zijn die stellen dat hoofdstuk 4 geen onderdeel kan vormen van het visiedocument.

De ontwikkelingen genoemd in hoofdstuk 2: inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen, versterking van het VTH-stelsel en de Omgevingswet en impact op manier van werken
We onderschrijven dat er op dit moment omvangrijke veranderingen zijn binnen het domein van de fysieke leefomgeving. Hieronder valt de implementatie van de Omgevingswet, aandacht voor landelijke speerpunten, het InterBestuurlijk Programma VTH (IBP-VTH), maar ook de aanpassing van het Fryslân brede beleid voor de basistaken is hierbij van belang.

Door de ontwikkelingen te beschrijven ontstaat er een beeld welke opgave de FUMO heeft samen met de deelnemers en dat hiervoor de nodige inspanningen moeten worden gepleegd. Hiertegenover staat dat er bij de gemeentelijke deelnemers financiële ontwikkelingen spelen rond bijvoorbeeld het ravijnjaar. We voorzien dat de ontwikkelingen binnen het werkterrein van de FUMO en de financiële oproep van de deelnemers (gaat) knellen in de uitvoeringspraktijk.

Dit vergt dat er keuzes in samenspraak gemaakt moeten worden. De deelnemers hebben risicogericht werken gekozen als uitgangspunt in het Friesland brede uitvoeringsbeleid voor basistaken. Deze insteek geeft volgens ons mogelijkheden om mee te bewegen met ontwikkelingen.

De FUMO heeft met betrekking tot het verwachte ravijnjaar in 2026 een brief ontvangen van de Vereniging Friese Gemeenten. Onze reactie daarop is dat wij bij de begroting voor 2026 in samenspraak met gemeenten en provincie scenario's gaan presenteren waarbij ook de effecten op de kosten en bijdragen van deelnemers worden weergegeven. In de vergadering van het AB van 24 oktober jl. is besloten om een werkgroep in te stellen met bestuurlijke en ambtelijke vertegenwoordiging om deze scenario's nader uit te werken.

De verwoording van de missie en visie

De missie geeft in onze optiek goed weer waar de FUMO voor staat. In de missie is opgenomen dat uw organisatie zich expliciet gaat richten op het wettelijke takenpakket en voor onze gemeente van belang ook het plustakenpakket en zorgt dat er voldoende kennis voor de uitvoering aanwezig is.

Met betrekking tot de geformuleerde visie wordt gesproken van een actieve bijdrage en een proactieve insteek. Deze houding is natuurlijk nooit verkeerd. Echter dan is wel onze verwachting dat dit in afstemming met uw deelnemers gebeurt. Ook het belang van datagedreven werken wordt aangehaald waarbij dit helpt bij het inzichtelijk maken van het bereiken van de beleidsdoelen. Hiermee kan de FUMO haar toegevoegde waarde voor de deelnemers versterken.

In de visie wordt ook aandacht besteed aan goed werkgeverschap. Dit vinden wij ook belangrijk. Immers uw werknemers zijn onze collega's. In deze moeilijke arbeidsmarkt kan goed werkgeverschap en een aantrekkelijke werkomgeving een positief bijdrage leveren om personeel te werven en/of te behouden. In onze optiek is hierbij investeren in een groot aandeel eigen personeel van belang.

Het doet ons goed te lezen dat u van mening bent dat onze missie goed weergeeft waar de FUMO voor staat. Ten aanzien van de visie erkennen wij dat afstemming met deelnemers essentieel is. Daar zullen wij dan ook vorm aan blijven geven. Fijn dat u aangeeft dat u goed werknemerschap ook belangrijk vindt.

De doelen die de FUMO stelt en de acties die daaruit voortkomen

Met betrekking tot de doelen lezen wij dat de FUMO expliciet aandacht wil gaan besteden aan specifieke bestaande en nieuwe milieuthema's. U beschrijft voorbeelden als: bodem, geluid, externe veiligheid, energie, klimaat en circulaire energie.

In relatie tot de missie de opmerking dat het onze verwachting is dat slechts een klein deel van deze brede taakvelden binnen de reikwijdte van het wettelijke basistakenpakket valt.

Tevens is als doel opgenomen om aanbodgestuurd te gaan werken. In onze optiek past voor u, ook in het aangepaste visiedocument, een vraaggestuurde rol. Wij zien graag dat u dit aanpast.

De uitvoering van onze primaire taken doen wij op basis van de U&H strategie, deze U&H strategie wordt opgesteld door onze deelnemers. We werken nu vraaggestuurd en dat zullen we ook blijven doen. Vanuit onze visie zien wij graag een combinatie van vraag- en aanbodgestuurd werken. De zin in het visiedocument "We anticiperen op toekomstige behoefte door aanbodgestuurd te werken, hetgeen resulteert in meer adviesvragen" zal aangescherpt worden door ook vraaggestuurd werken toe te voegen.

De financiële impact

In het concept visiedocument is inzicht gegeven in de financiële impact die mogelijk kan voortvloeien uit de implementatie van het visiedocument. De noodzakelijkheid van een financiële paragraaf in een visiedocument, zoals ook al eerder aangehaald, ontgaat ons. Wij adviseren om dit hoofdstuk uit het visiedocument te halen. Een eventuele financiële impact kan worden betrokken in de reguliere financiële cyclus waarbij wij u tevens wijzen op wat wij hierover bovenstaand hebben beschreven.

Zoals aangegeven hebben wij besloten om hoofdstuk 5 uit het visiedocument te verwijderen alvorens deze voor vaststelling naar het algemeen bestuur gaat.

Weststellingwerf

Zienswijze is identiek aan die van Ooststellingwerf en Opsterland. Zie voor de reacties de zienswijze van Ooststellingwerf.

Wetterskip Fryslân

Graag willen wij benadrukken dat Wetterskip Fryslân grote waarde hecht aan een robuuste en goed functionerende Omgevingsdienst. De FUMO staat voor een veilige, schone en duurzame leefomgeving en dat is een belangrijke rol. De FUMO geeft advies, verstrekt vergunningen en houdt toezicht op het gebied van natuur- en milieuwet- en regelgeving. Dit alles vindt plaats in een snel veranderende omgeving. Dat dit periodiek leidt tot actualiseren van de visie zodat de organisatie zich hierop kan inrichten, onderschrijven wij.

Het doet ons goed om te lezen dat u grote waarde hecht aan een robuuste en goed functionerende Omgevingsdienst en dat u de noodzaak tot het herschrijven van ons visiedocument onderschrijft.

De inzet van de FUMO op indirecte lozingen en Zeer Zorgwekkende Stoffen heeft een directe relatie met waterkwaliteit en leefomgeving. Dit zijn onderwerpen die maatschappelijk ook zeer leven. Actueel voorbeeld is de vervuiling van ons oppervlaktewater met PFAS/PFOS door lozingen. Dit levert zorgen op onder burgers en bedreigt de waterkwaliteit. Dit takenpakket van de FUMO vraagt ons inziens om extra inzet op vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Het actueel houden van indirecte lozingsvergunningen bijvoorbeeld is een belangrijk aandachtspunt. Het besef van deze maatschappelijke realiteit en het besef dat er versterking nodig is van het VTH-stelsel spreekt uit de conceptvisie.

Wij roepen u nadrukkelijk op om na vaststelling van de visie hier voortvarend mee aan de slag te gaan.

Wat fijn dat u ook grote waarde hecht aan de aanpak van de FUMO ten aanzien van indirecte lozingen en Zeer Zorgwekkende Stoffen. Wij zullen hiermee, vanuit de capaciteit die hiervoor is en mogelijk extra komt, voortvarend aan de slag gaan.

In het kader van waterkwaliteit in de volle breedte en KRW in het bijzonder blijft Wetterskip Fryslân op het gebied van lozingen en Zeer Zorgwekkende Stoffen graag met de FUMO samenwerken. Wij zien uit naar een voortzetting van de constructieve samenwerking tussen de FUMO, Wetterskip Fryslân en inwoners.

Deze behoefte is wederzijds, ook wij blijven graag voortvarend samenwerken met u ten aanzien van deze onderwerpen.

Geen zienswijzen

- Ameland
- Dantumadiel
- Harlingen
 - Dient geen zienswijze in maar vraagt wel aandacht voor:
 - dat bij de doorontwikkeling ook oog moet blijven voor de kleine onderneming
 - voor de consequenties van personele krapte op de kwaliteit van toezicht en vergunningverlening
 - dat oog moet zijn voor regionale ontwikkelingen
- Schiermonnikoog
- Terschelling
- Vlieland